

første Behandling Yttringer derom. Grunden, hvorfor jeg ikke har benyttet dette Middel, er dels den, at jeg for Tiden vilde anfse saadanne Kommissærers Udfendelse for at være hensigtsløs, da der saa at sige slet ikke foreligger Noget, hvorpaa de kunde støtte sig, og dels den, at jeg ikke har ønsket at give hele Sagens Behandling den inkvisitoriske Karakter, som altid maa følge af, at man anvender Kommissærer, der naturligvis, naar de skulle kunne udrette Noget, maa have en temmelig udstrakt Myndighed. Jeg anser ikke noget Saadant for nødvendigt paa Sagens nærværende Trin, og jeg kjendte derfor ikke nogen anden Maade at gaa frem paa end den, at jeg henvendte mig til de Bedkommende. Man siger nu: Du skulde da ogsaa have henvendt Dig til Arbejderne. Det erode Medlem, der sidst talte, erkjendte imidlertid selv den Banfælighed, der er forbundet med at henvende sig direkte til Arbejderne, og det har staaet for mig, som om denne Banfælighed i alt Fald for Tiden var uovervindelig, saalænge der ikke foreligger Noget, hvorpaa en videre Bearbejdelse kan støttes. Ærede Medlemmer maa imidlertid ikke glemme, at jeg ogsaa har henvendt mig til Kommunalbestyrelserne, for gjennem dem at faae Bidrag til Dplysning, ikke alene om de Forhold, der ligge nærmest for dem, men ogsaa om de Forhold, hvormed Arbejdsgiverne tillige ere blevene spurgt. Der har altsaa slet ikke hos mig været nogen Tanke om ikke at ville høre Arbejderne, men medens jeg paa Sagens nærværende Stadium har anset det for umuligt at gjøre det, har det dog — og jeg tror, jeg udtalte det ved Sagens 1ste Behandling — været min Tanke, at jeg, naar det egentlige statistiske Materiale var tilveiebragt, ogsaa vilde tilkalde Medlemmer af Arbejderstanden til at udtale deres Formening og til at afgive deres Kjendelse om disse Sager. Jeg kjender ingen anden eller bedre Maade at gjøre dette paa, og jeg tilstaa, at jeg af det, der er fremkommet imod den, ikke har set noget brugbart Vink, der kunde lede mig paa andre Tanker. Hvorledes man har kunnet betragte Forslaget som en Anmasselse overfor den lovgivende Magt, forstaaer jeg ikke. Jeg anser det for en Opmarksomhed imod den lovgivende Magt, at jeg har sat mig i Virksomhed for at skaffe det Materiale, som ærede Medlemmer ikke kunne undvære, naar der er Spørgsmaal om at gjøre videre Skridt. Jeg tror ikke, de Herrer kunne gjøre saadanne, naar der ikke forud er gaaet en Behandling udenfor denne Forsamling. Naar man indskrænker Bevillingen til 2,000 Rd., kan jeg ikke anfse den for at være tilstrækkelig til at naae den Hensigt, jeg har havt dermed. Det har slet ikke været min Tanke at nedsette en, om jeg saa maa sige, legislativ Kommission, hvis Opgave det skulde være at ubarbejde Lovforslag eller overhovedet at gribe ind i Lovgivningen, men der findes i hele denne Arbejderjag Spørgsmaal, som ikke ligefrem

lade sig statistisk behandle, hvorimod de maa behandles med en vis Skjønsmhed og med et vist Kjendskab til Forholdene, som man ikke kan forlange at finde hos det statistiske Bureau. Ærede Medlemmer have gjentagne Gange udtalt, at man i denne Henseende maatte kunne nøies med det statistiske Bureau. Jeg vilde dertil svare, mine Herrer, at det statistiske Bureau er saa tilstrækkelig beskjæftiget paa mange Punkter, og det paa ikke ganske saa Punkter, fremkaldte af Lovgivningsmagten selv; — at den Hjælp, jeg vil kunne faae deraf, ikke paa nogen Maade vil være tilstrækkelig. Jeg maa snarere nøies med at faae Anvisninger og Sligt deraf, men jeg tror ikke, der er Tale om, at statistisk Bureau skulde kunne behandle de indkomne Meddelelser i en saa kort Tid, at Begivenhederne ikke vilde være flosne over os, længe forinden vi kunde faae Besked derom ad anden Bei end gjennem Erfaringen. Jeg kan derfor ikke Andet end fraraade det ærede Thing her at følge Udvalget. Jeg skal tilføie, at jeg, naar man begrænser mig paa denne Maade, vel vil være i Sand til at sætte Arbeidet i Gang, men jeg vil ikke derved kunne skaffe det ud deraf, som burde komme ud deraf, naar man gav mig Midlerne dertil. Navnlige vil jeg ikke være i Stånd til at lade Mænd af forskellige Samfundsklasser træde sammen, for at ogsaa de kunde lade deres Skjøn over Sagen følge med. — Den ærede Ordfører gav en Fremstilling af det hele Meter-system. Jeg skal dertil kun sige, at der, skjøndt den historiske Marsag til den Bevilling, som søges, ganske vist har været en videnskabelig, dog er kommet en, om jeg saa maa sige, mere i det praktiske Liv indgribende Anledning til, som den ærede Ordfører ligeledes berørte, og hvormed jeg skal tillade mig at udtale mig lidt nærmere. Det er Forholdet mellem den forventede nye Møntordning og det metriske System i Maal og Vægt. Spørgsmaalet om, hvorvidt man bør søge at gjenneføre dette System i Stedet for vort nuværende Maalesystem, er ikke nyt. Der blev, saavidt jeg mindes allerede i 1867, nedsat en Kommission, som skulde udtale sig om dette Forhold, men den kom enstemmig til det Resultat, at der saa længe Lidelingsystemet ikke var indført i noget af de os tilgrændsende Lande, ikke var tilstrækkelig Grund til at gjøre nogen Forandring med Hensyn til vort Maal. Da der nu imidlertid er Udsigt til en Forandring af vort Møntsystem, har jeg ogsaa fundet, det var paa Tide at gjenoptage denne Sag, og jeg betragter den Bevilling, der her søges, som ogsaa væsentlig havende til Formaal at forberede et Lovforslag, der forhaabentlig vil komme til at foreligge i næste Sessjon, om Indførelsen af Lidelingsystemet i vore Maalforhold. — Hvad angaar de af den ærede Ordfører fremsatte Bemærkninger om de syd- og vestjydske Jernbaner, skal jeg kun bemærke, at skjøndt det vist nok har vilst sig, at det havde været ønskeligere,